

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Viite: OKM/17/010/2019

Kelan lausunto varhaiskasvatuslain ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Kelan lausuntoa varhaiskasvatuslain ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamista koskevaan hallituksen esitysluonnokseen.

Varhaiskasvatuslain muutoksella on tarkoitus palauttaa lapsen subjektiivinen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Muutoksen myötä lapsen perheenjäsenten työ- tai opiskelutilanne taikka perheen sosiaalinen tilanne eivät enää vaikuttaisi lapsen oikeuteen osallistua varhaiskasvatukseen. Samassa yhteydessä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia esitetään muutettavaksi siten, että lapsesta maksettaisiin korkeampaa yksityisen hoidon tukea, kun hän osallistuu kokoaikaisesti varhaiskasvatukseen. Yksityisen hoidon tuki maksettaisiin alennettuna silloin kun lapsi osallistuu esiopetuksen tai perusopetuksen lisäksi järjestettävään varhaiskasvatukseen. Esitettyjen lain muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2020.

Kela näkee täyden subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden toteuttamisen lapsen ja hänen perheensä kannalta myönteisenä asiana, joka helpottaa myös yksityisen hoidon tuen toimeenpanoa sekä vähentää yksityisen hoidon tuen toimeenpanosta aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia hallituksen esitysluonnoksessa kuvatulla tavoin. Muutos yksinkertaistaa ja nopeuttaa Kelan toimeenpaneman yksityisen hoidon tuen sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisän toimeenpanoa, kun yksityisen hoidon tukea ei enää tarvitse myöntää ja tarkistaa lapsen perheenjäsenten työ- tai opiskelutilanteen mukaisesti. Muutos selkeyttäisi ja yksinkertaistaisi yksityisen hoidon tuen sekä mahdollisen yksityisen hoidon tuen kuntalisän myöntämistä myös etuutta hakevan perheen sekä kuntien näkökulmasta ja vähentäisi siten perheiden ja kuntien tarvitsemää neuvontaa. Muutos vähentäisi myös perheiltä ja kunnista pyydettävien selvitysten määrää. Yksityisessä hoidossa olevan lapsen huoltajien olisi helpompaa vastaanottaa lyhytaikaisiakin työsuhteita, kun lapsella säilyisi työtilanteen vaihtelusta riippumatta jatkuva oikeus laajaan varhaiskasvatukseen ja korkeampaan yksityisen hoidon tukeen. Tämä voi lisätä perheiden halukkuutta valita lapselleen yksityinen varhaiskasvatuspaikka ja muutos voi tätä kautta lisätä yksityisissä varhaiskasvatuspaikoissa hoidettavien lasten määrää.

Esitetyn muutoksen voidaan arvioida lisäävän perheiden yhdenvertaisuutta, kun yksityisen hoidon tuki voitaisiin jatkossa maksaa korkeampana perheen kotikunnasta riippumatta. Kela näkee tämän myönteisenä asiana. Tähän saakka yksityisessä varhaiskasvatuksessa hoidetuista lapsista maksetun yksityisen hoidon tuen määrä on riippunut siitä, onko perheen kotikunta päättänyt rajata lapsen varhaiskasvatusoikeutta

vaiko ei. Jos kunta ei ole rajannut varhaiskasvatusoikeuden laajuutta, on perhe voinut pyytää kunnasta lausunnon, jonka mukaan yksityisen hoidon tuki on voitu maksaa korkeampana, vaikka lapsen perheenjäsen olisi työ- ja opintoelämän ulkopuolella. Kunnan työtä puolestaan helpottaisi se, ettei kunnan tarvitsisi enää kirjoittaa laajempaan varhaiskasvatusoikeuteen liittyviä lausuntoja korkeamman yksityisen hoidon tuen myöntämistä varten niissä tapauksissa, joissa Kela on selvittänyt perheen tilanteen ja päättynyt siihen, että yksityisen hoidon tuki maksetaan alemman tasoisena.

Kela pitää tärkeänä sitä, että muutoksen toimeenpanolle on varattu riittävästi aikaa.

Etuusjohtaja

Anne Neimala

Osaamiskeskuksen päällikkö

Regina Ollila